

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

МАТЕРІАЛИ

**міжнародної науково-практичної конференції
молодих учених**

**«Проблеми та перспективи
забезпечення цивільного захисту»**

Черкаси – 2025

Проблеми та перспективи забезпечення цивільного захисту: матеріали міжнародної науково-практичної конференції молодих учених. Черкаси: НУЦЗУ, 2025. 470 с. Українською та англійською.

Включено матеріали, які доповідались на міжнародній науково-практичній конференції молодих учених на базі Національного університету цивільного захисту України.

Розглядаються аспекти вдосконалення цивільного захисту держави.

Матеріали розраховані на інженерно-технічних працівників Державної служби України з надзвичайних ситуацій, науково-педагогічний склад, ад'юнктів, слухачів, студентів та курсантів закладів вищої освіти України та інших країн світу.

СКЛАД ОРГКОМІТЕТУ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

ТОЛОК

Ігор

Ректор Національного університету цивільного захисту України, кандидат педагогічних наук, доцент, лауреат Державної премії України в галузі освіти, Заслужений працівник освіти України

Заступник голови:

ДОМБРОВСЬКА

Світлана

В.о. проректора з наукової роботи Національного університету цивільного захисту України, доктор наук з державного управління, професор, Заслужений працівник освіти України

Члени оргкомітету:

DIMITAR

Georgiev Velev

Director Scientific Research Center for Disaster Risk Reduction University of national and world economy (Sofia) Professor, Doctor

САЄНКО

Сергій

начальник відділу технологій ізоляції радіоактивних відходів «Харківського фізико-технічного інституту НАН України», доктор технічних наук, старший науковий співробітник

КРОНІН

Майкл

професор департаменту соціальної роботи університету Монмута, міжнародний інструктор з надання психологічної допомоги у надзвичайних ситуаціях Американського Червоного Хреста, Нью-Йорк, США

МАНДИЧ

Олександра

голова ради молодих вчених при Харківській обласній державній адміністрації, доктор економічних наук, професор

СИЛОВС

Марек Гунарович

заступник директора Коледжу пожежної безпеки та цивільного захисту Латвії, Республіка Латвія

ДАДАШОВ

Ільгар

Фірдосі огли

доктор технічних наук, доцент, Академія МНС Азербайджанської Республіки, Азербайджанська Республіка

TIKHONENKOV

Igor

Department of Chemistry, Ben-Gurion University of Negev, Beer-Sheva, Ph.D. on physics&mathematics, Israel

ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ: МІЖНАРОДНЕ ПРАВО І ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

Гаркуша С.С., курсант, НУЦЗ України
НК – Грон В.В., к.і.н., викладач, НУЦЗ України

Збройний конфлікт, особливо масштабний і тривалий, безумовно призводить до принципових і кардинальних зрушень як у сфері гуманітарної політики і соціальних гарантій воюючої держави, так і в системі міжнародних зв'язків, в яких держава змушена вибудовувати власну оборонну стратегію.

Захисту цивільного населення в умовах зовнішньої агресії присвячена ціла низка ґрунтовних праць. Зокрема – дослідження колективу авторів, здійсненне під егідою «Центру Разумкова» [1]. У збірці проаналізовано досвід організації роботи підрозділів екстремального порятунку таких держав, як Ізраїль, Німеччина, Франція та Польща.

Втім соціально-економічний і політичний профіль кожної країни в конкретних історичних умовах є унікальним. Складність ситуації, в якій опинилася Україна, пов'язана не лише з війною на власній території, але й із структурною кризою світових правових норм. Отже, для успішного формування адекватних моделей взаємодії наднаціональних органів, державних структур і суспільства у галузі цивільного захисту населення на сучасному етапі необхідно усвідомити сутність глобальних процесів у розрізі історичної динаміки.

Насамперед варто зазначити, що централізована функція захисту населення, території, довкілля, матеріальних цінностей від надзвичайних ситуацій є невід'ємною інтегративною частиною соціальних гарантій, наявність яких, у свою чергу, є ознакою соціальної держави. Соціальна держава – суспільно-політичний феномен, що з'явився в епоху промислового капіталізму й сьогодні асоціюється з промисловими революціями, виникненням націй-держав і демократизацією суспільного життя. Після Другої світової війни концепція соціальної держави міцно закріпилася в багатьох європейських конституціях [2].

Другим, окрім національного законодавства, джерелом правових норм служби цивільного захисту, є міжнародні законодавчі акти. Йдеться про сукупність міжнародних багатосторонніх угод, підписаних в рамках дипломатичних ініціатив Організації Об'єднаних Націй. Так у 1977 р. був прийнятий додатковий протокол до Женевських конвенцій, який чітко окреслював компетенції органів цивільного захисту [3].

Наразі обидві парадигми – й національна, й наднаціональна – перебувають у стані тотальної трансформації. Таким чином, планування державного забезпечення служби цивільного захисту повинно здійснюватися з врахуванням викликів перехідної доби.

ЛІТЕРАТУРА

1. Civil-Military Co-operation in Protection of Civilians During the Ukraine War. – Kyiv: Razumkov Centre, 2023. 71 p.
2. Welfare State. The Free Encyclopedia. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Welfare_state
3. Civil Defense. International Committee of the Red Cross, 29-10-2010. URL: <https://www.icrc.org/en/document/civil-defence>

Бойченко П.С., НУЦЗУ Протипожежна боротьба у регіонах Донбасу (Донеччина, Луганщина) у 1918–1920-х роках.....	356
Бойченко П.С., НУЦЗУ Запозичення з англійської мови у сфері цивільного захисту.....	357
Боцуляк А.І., НУЦЗУ Способи творення термінів у галузі пожежної безпеки.....	358
Бочаров Є.В., НУЦЗУ Структурно-функціональний та сценарний підходи до публічного управління у сфері цивільного захисту.....	359
Васильчук Р.О., ЛДУ БЖД Особливості ідентифікації об'єктів критичної інфраструктури.....	360
Волочаєв С.О., НУЦЗУ Поширені типи помилок у наукових текстах, пов'язаних із сферою діяльності ДСНС України.....	361
Гайдай О.І., НУЦЗУ Професіоналізми в пожежній галузі.....	362
Гаркуша С.С., НУЦЗУ Цивільний захист: міжнародне право і виклики сьогодення.....	363
Гирянський Д.В., НУЦЗУ Діалекти української мови: збереження та розвиток.....	364
Горкун М.О., НУЦЗУ Принцип раціоналізації планування в публічному управлінні в сфері цивільного захисту.....	365
Гречка Н.В., НУЦЗУ Запровадження страхування відповідальності суб'єктів господарювання у сфері техногенної та пожежної безпеки.....	366
Громік Т.Є., НУЦЗУ Вплив війни на цивільне населення.....	367
Іванів А.А., ЛДУ БЖД Соціальна підтримка та інтеграція персоналу підрозділів екстремального профілю: психосоціальні аспекти та методи роботи.....	368
Іващишин О.М., ЛДУ БЖД Роль іноземної мови (англійської) у професійному становленні працівників ДСНС, зокрема в умовах воєнного стану.....	369
Карпенко К.М., Кириченко І.А., НУЦЗУ Неологізми воєнного часу в сучасній українській мові.....	370
Коваленко Д.С., НУЦЗУ Джерела української термінології.....	371
Команов І.Д., НУЦЗУ Деякі концептуальні та практичні засади мовної політики у сфері цивільного захисту на сучасному етапі.....	372
Крупський С.С., НУЦЗУ Діяльність пожежних старост в Україні у 20-х роках ХХ століття.....	373
Лисенко К.В., НУЦЗУ Протипожежна боротьба у місті Київ та Київщині у 1918–1920-х роках.....	374
Литвиненко М.О., НУЦЗУ Порівняльний аналіз ефективності кардіо- і силових тренувань для зниження ваги.....	375
Литвинов А.О., ННІ «ІДУ» ХНУ ім. В.Н. Каразіна Роль соціального кластеру в публічному управлінні в сфері цивільного захисту населення.....	376
Луців Д.В., НУЦЗУ Роль української мови у формуванні національної свідомості.....	377
Ляпало А.В., НУЦЗУ Гуманність як базовий принцип міжнародного гуманітарного права.....	378
Мацкеплішвілі О.О., НУЦЗУ Харківське міське товариство взаємного страхування майна від вогню в кінці ХІХ століття.....	379
Набока М.С., НУЦЗУ Етапи розвитку позитивістської методології науки.....	380
Ордєєвич Д.І., НУЦЗУ Принципи управління ризиками виникнення надзвичайних ситуацій в Україні.....	381
Павленко Б.Ю., НУЦЗУ Термінологія рятувальників.....	382
Пасічник П.Г., НУЦЗУ Освітній процес на округових пожежно-технічних курсах командного складу в УСРР у 1930-х роках.....	383
Педан С.Ю., НУЦЗУ Фейкові новини як засоби пропаганди під час війни.....	384
Пелипецька О.О., НУЦЗУ Довгострокові наслідки глобальних загроз (зміни клімату, екологічні катастрофи).....	385
Пилипенко Д.О., НУЦЗУ Вплив регулярних фізичних навантажень на розумову працездатність студентів.....	386
"Матеріали міжнародної НПК молодих учених НУЦЗУ", 2025.....	467